

Mówimy NIE bezmyślnym zakupom – budujemy społeczeństwo recyklingu

Materiały Warsztatowe

Mówimy NIE bezmyślnym zakupom – budujemy społeczeństwo recyklingu

Materiały warsztatowe

Włocławek 2014

Autorzy:

mecenas Ewa Badowska-Domagala
mgr inż. Bartłomiej Fydryszewski
dr Maria Palińska

Ilustracje:

Iwona Łonczna

Koordinator projektu:

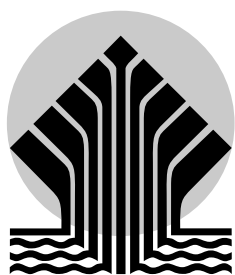
mgr Joanna Michalak

Opracowanie materiałów

Włocławskie Centrum Edukacji Ekologicznej

Wydawca

Włocławskie Centrum Edukacji Ekologicznej
ul. Komunalna 4, 87-800 Włocławek
www.wcee.org.pl
www.spoleczenstworecyklingu.pl
e-mail: ekoedu@interia.eu
wcee@neostrada.pl

Dofinansowano ze środków
Narodowego Funduszu Ochrony
Środowiska i Gospodarki Wodnej

Niniejszy materiał został opublikowany dzięki dofinansowaniu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Za jego treść odpowiada wyłącznie Włocławskie Centrum Edukacji Ekologicznej z siedzibą we Włocławku.

ISBN: 978-83-88541-23-4

SPIS TREŚCI

1. Wstęp	4
2. Mówimy NIE	5
3. Informacja o projekcie	7
4. Informacja o WCEE	8
5. Informacja o RCEE	10
6. Partner merytoryczny	12
7. Regulacje prawne	13
8. Słownik pojęć	16
9. Scenariusze zajęć	17
10. O autorach	31

Wstęp

Oddajemy na Państwa ręce wydawnictwo warsztatowe wydane w ramach programu „Mówimy NIE bezmyślnym zakupom-budujemy społeczeństwo recyklingu” dofinansowanego ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Program skierowany jest do przedsiębiorców (pracowników i właścicieli sklepów, przedsiębiorców prowadzących działalność związaną z recyklingiem opakowań, właścicieli zakładów przetwarzających odpady) oraz konsumentów (nauczycieli/trenerów/edukatorów, uczniów i rodziców/opiekunów, studentów, słuchaczy, pracowników placówek oświatowych, NGOs, słuchaczy uniwersytetów III wieku) – każdego obywatela współczesnego świata.

Zdobywanie wiedzy o podstawowych produktach, rodzajach ich opakowań i oznakowaniu tych opakowań pozwoli podnieść kompetencje ekologiczne społeczeństwa.

Głównym celem projektu jest wykształcenie społeczeństwa konsumentów świadomych wpływu własnych zachowań i dokonywanych wyborów na stan środowiska - społeczeństwa proekologicznego.

Celem długofalowym będzie zmniejszenie ilości powstających odpadów opakowaniowych w Polsce. Redukcja ilości odpadów jest nierozdzielnie powiązana z podnoszeniem poziomu wiedzy, kształtowaniem prawidłowych nawyków. Wspólne działania zwiększają aktywność obywatelską i zachęca społeczeństwo (konsumentów i przedsiębiorców) do świadomego wyboru produktów.

Mamy nadzieję, że w zbiorze materiałów każdy z Państwa znajdzie „coś” interesującego dla siebie. Musimy pamiętać, że Ziemia to nasz wspólny dom, za który wszyscy jesteśmy odpowiedzialni. Czy jesteśmy gotowi wziąć odpowiedzialność za sposób korzystania z zasobów Ziemi i własną postawą dawać przykład innym ludziom? Czy wiemy, jak zmobilizować przedsiębiorców i konsumentów do działań na rzecz ograniczenia wytwarzania odpadów opakowaniowych?

Program ukazuje znaczenie siły przedsiębiorcy oraz konsumenta, którzy swoimi codziennymi wyborami decydują o ilości powstających odpadów, co dostępne jest na półkach sklepowych, a co z nich znika nie znajdując nabywców.

Mówimy NIE bezmyślnym zakupom - budujemy społeczeństwo recyklingu

Segregacja, odpady, śmieci, recykling, ekologia – słowa słyszane każdego dnia. Tylko co one oznaczają? Czy rzeczywiście segregujemy nasze odpady? Czy oddajemy je do recyklingu? Czy jesteśmy ekologiczni?

XXI wiek to czas kiedy ciężko wyobrazić sobie świat bez odpadów. Są one nierozdzielnie związane z działalnością człowieka. Odpady szklane, odpady metalowe, odpady biologiczne, odpady niebezpieczne – cały wachlarz możliwości. Nowością dla konsumenta jest odpad opakowaniowy. To z nim spotykamy się każdego dnia: butelki, kartony, puszki, folia. Kupowane produkty są zapakowane. Nie tylko ze względu na ochronę, ale także by promować produkt i przyciągnąć uwagę klienta. Jeśli zwróci ono uwagę potencjalnego klienta może przyczynić się do kupna pożądanego produktu. Z atrakcyjnością opakowania związana jest wyższa cena produktu - konsument płaci za rzecz, która w chwili zakupu staje się odpadem, który zalega potem na składowisku, lub w najlepszym wypadku trafi do recyklingu.

Każdego roku w Polsce wytwarza się ok 13 mln ton odpadów z czego aż 3,5 mln ton stanowią odpady opakowaniowe, które w łatwy sposób można zebrać i poddać recyklingowi i odzyskowi [źródło: <http://www.eko-net.pl>].

Według badań przeprowadzonych przez Polską Akademię Rozwoju Przedsiębiorczości plany strategiczne firm w najmniejszym stopniu uwzględniają kwestię ochrony środowiska naturalnego, a tym samym problem produkcji nisko odpadowych. Mała świadomość ekologiczna przedstawicieli kadry zarządzającej/właścicieli przekłada się na niski poziom wprowadzania działań prośrodowiskowych [źródło: <http://www.badania.parp.gov.pl>]. Niski poziom świadomości ekologicznej społeczeństwa stanowi kluczowy problem w walce z rosnącą ilością odpadów opakowaniowych. W Polsce ok. 54 % społeczeństwa deklaruje, że regularnie segreguje odpady. Osoby, które sporadycznie segregują odpady oraz wrzucają wszystko do jednego pojemnika wciąż stanowią aż 43 % [źródło: <http://www.mos.gov.pl>]. Wśród podstawowych kryteriów, którymi obok ceny, kierują się podczas zakupów Polacy znajdują się: marka produktu (49% społeczeństwa), trwałość (47% społeczeństwa). Są to kryteria bardziej ekonomiczne niż środowiskowe. Produkty bezpieczne dla środowiska wybiera 5% społeczeństwa a produkty nadające się do recyklingu tylko 1%. [źródło: <http://www.ine-isd.org.pl>].

Projekt "Mówimy NIE bezmyślnym zakupom – budujemy społeczeństwo recyklingu" skierowany jest do szerokiego grona odbiorców, w różnym wieku. Bezpośrednimi odbiorcami projektu są: dzieci i młodzież szkolna wraz z rodzicami, nauczyciele i pedagodzy, przedsiębiorcy oraz konsumenci.

Dzieci i młodzież szkolna ze względu na wiek oraz wynikającą z niego aktywność stanowią istotną grupą docelową kampanii. Edukacja i uświadamianie w wieku młodzieńczym jest podstawą kształtowania pozytywnych postaw w stosunku do odpadów opakowaniowych i recyklingu. Uczniowie biorący udział w projekcie otrzymują jasny przekaz od otoczenia, że ich działania są przyjmowane ze zrozumieniem i są wspierane przez dorosłych, a tym samym młodzież zobaczy, że jej trud i starania nie pójdą na marne. Jeżeli cała społeczność szkolna – uczniowie, grono pedagogiczne, pracownicy szkoły – podejmują decyzję o działaniach na rzecz tego, by szkoła w rzeczywistości, a nie tylko na poziomie deklaracji, stała się bardziej ekologiczna, to takie wyzwanie ma dużą szansę powodzenia. Według badań ankietowych przeprowadzonych przez Włocławskie Centrum Edukacji Ekologicznej wynika, że 78% ankietowanych osób uważa, że dzieci i młodzież powinny uczyć się o sposobach segregacji odpadów i recyklingu.

Nauczyciele jako grupa, która kształtuje wzorce postaw swoich wychowanków bez wątpienia powinni cechować się rzetelną wiedzą na temat gospodarowania odpadami i opakowaniami. Tego typu wiadomości pozwolą im na zwiększenie atrakcyjności prowadzonych przez siebie zajęć a tym samym zaciekawienie swoich podopiecznych tematyką segregacji odpadów oraz recyklingu i korzyściami jaką ze sobą niesie. Według badań własnych to właśnie nauczyciele podawani są jako grupa, która powinna odbywać szkolenia o tematyce związanej z ochroną środowiska naturalnego oraz problemem gospodarowania odpadami.

Kształtowanie proekologicznych postaw wśród konsumentów jest kluczowe w procesie zmniejszania ilości produkowanych odpadów i opakowań. To właśnie oni poprzez codzienne zakupy przyczyniają się do wprowadzania nowych odpadów opakowaniowych. Konsumenti to grupa, która ma największy wpływ na ilość odpadów opakowaniowych wprowadzanych do środowiska w związku z tym edukacja tej grupy może przyczynić się do zauważalnego spadku wytwarzania odpadów opakowaniowych. Według badań ankietowych przeprowadzonych na zlecenie Ministerstwa Ochrony Środowiska 48% społeczeństwa poprawnie definiuje pojęcie „recykling”, a aż 29% deklaruje, że nie wie z czym wiąże się ten proces. Najczęstszą przyczyną jaką podają ankietowani, którzy nie podejmują segregacji jest [źródło: <http://www.mos.gov.pl>]:

- brak miejsca w domu na segregowanie,
- brak odpowiednich pojemników w okolicy,
- brak chęci ze strony domowników,
- brak wiary w to, że odpady zostaną powtórnie wykorzystane.

Spółeczeństwo w wieku 60 lat i starsi częściej wyrzucają odpady do jednego pojemnika. Odsetek osób nie-segregujących odpady rośnie wraz z wiekiem. Wynika to w dużej mierze z przyzwyczajień oraz niechęci do zmian społeczeństwa. Dlatego w swoich działaniach uwzględniamy także słuchaczy uniwersytetów III wieku.

Przedsiębiorcy poprzez prowadzone przez siebie działalności mogą w różnym stopniu oddziaływać na środowisko. Poprzez szkolenia organizowane przez WCEE podniosą poziom swojej wiedzy z zakresu wdrażania technologii małodopadowych co bezpośrednio przyczyni się do zmniejszenia ilości wprowadzanych odpadów do środowiska. Zgodnie z dyrektywą europejską w sprawie odpadów zmniejszanie ich wytwarzania u źródła czyli w przedsiębiorstwach produkcyjnych jest traktowane jako priorytet. Zapobieganie powstawaniu odpadów jest ściśle związane z poprawą metod produkcji i bezpośrednio wpływa na konsumentów poprzez bardziej ekologiczną produkcję i wprowadzanie na rynek mniej odpadów opakowaniowych [źródło: <http://www.ec.europa.eu>]. Wiele firm, które dotychczas nie wdrażały rozwiązań nisko odpadowych mogłyby dokonać zmian, gdy zniesione zostaną bariery takie jak: brak wiedzy i odpowiednio wykwalifikowanej kadry. [źródło: <http://www.badania.parp.gov.pl>].

Zgodnie z definicją wypracowaną na konferencji OECD (Organization for Economic Co-operation and Development – Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju) w Oslo w 1994 r., zrównoważona konsumpcja oznacza „wytwarzanie i korzystanie z produktów i usług spełniających podstawowe potrzeby, jednocześnie minimalizujących absorpcję zasobów naturalnych i materiałów toksycznych, jak również ograniczających emisję odpadów i polutantów przez cały cykl życia produktu lub usługi, jednocześnie w taki sposób, aby nie narazić na niebezpieczeństwo niezaspokojenia potrzeb przyszłych pokoleń” [źródło: <http://www.ekonsument.pl>].

Kształtowanie zrównoważonych wzorców konsumpcji jest istotnym zabiegiem prowadzącym w efekcie do ograniczenia ilości powstających odpadów. Konsumentkie decyzje podejmowane podczas codziennych zakupów mogą decydować o losie ludzi, zwierząt oraz przyrody. Mogą wspierać działalność charytatywną, lokalny rynek, ekologiczne gospodarstwa rolne, lub też mogą być wykorzystane na działalność produkcyjną niszczącą środowisko.

Projekt Mówimy NIE bezmyślnym zakupom – budujemy społeczeństwo recyklingu realizowany będzie na terenie trzech województw: kujawsko-pomorskiego, mazowieckiego i łódzkiego. W każdym z województw zaplanowano: seminaria, warsztaty i szkolenia, happeningi i akcje podczas imprez masowych.

Projekt otworzy (2014r.) i zakończy (2016r.) konferencja w województwie kujawsko-pomorskim. Spotkanie przeznaczone dla przyszłych odbiorców projektu pozwoli zaznajomić ich z problemem i zaplanowanymi działaniami. Konferencja podsumowująca projekt to szansa na wymianę doświadczeń, dyskusję o zaplanowanych działaniach.

Seminaria skierowane będą do szerokiego grona odbiorców. Poruszana tematyka dotyczyła będzie opakowań i świadomych wyborów konsumenckich (eko-konsument, ograniczenie ilości opakowań i odpadów opakowaniowych, promowanie technologii niskoodpadowych).

Szkolenia i warsztaty skierowane do różnych grup odbiorców, odbywały się będą w trzech województwach. Dla uzyskania efektu kaskadowego szkoleń zaangażowane w nie zostaną różne grupy konsumentów. Grupę konsumentów stanowić będą m.in. nauczyciele, trenerzy i pracownicy placówek oświatowych, dzieci i młodzież szkolna wraz z rodzicami, studenci i słuchacze uniwersytetów III wieku. Do każdej z tych grup skierowane zostanie szkolenie lub przeprowadzony zostanie warsztat, dostosowany do grupy odbiorców. Uzupełnieniem warsztatów wiedzy będą warsztaty doskonalące umiejętności ponownego wykorzystywania opakowań - dające drugie życie odpadom.

Dzieci i młodzież szkolna oraz nauczyciele zostaną zaangażowani w działania na rzecz ograniczenia ilości odpadów opakowaniowych. Takim działaniem bezpośrednio skierowanym do społeczności szkolnych będą konkursy - alternatywna metoda poszerzania wiedzy na temat opakowań i odpadów opakowaniowych. Konkursy uwzględniały będą problematykę właściwego postępowania z odpadami opakowaniowymi, a także zasady ograniczania ilości wyprodukowanych i zużytych opakowań. Praca dzieci wykonywana w domu włączy do działań i zainteresuje tematyką projektu rodziców/opiekunów. Laureaci konkursów zostaną nagrodzeni.

By trafić do jak najszerszego grona odbiorców w każdym z województw odbędą się happeningi i działania podczas imprez masowych, które charakteryzują się bezpośrednim kontaktem z adresatem, aktywizacją uczestników. Celem tych spotkań jest przeprowadzenie krótkich szkoleń dotyczących tematyki projektu, które będą kształtowały postawy proekologiczne uczestników. Wykorzystując prowadzone w gminach i miastach dożynki, majówki, festyny możliwe będzie przeprowadzenie działań edukacyjnych, w miejscu zamieszkania odbiorców projektu. Będą to konkursy, akcje informacyjne a także badania ankietowe. Odbiorcy mimowolnie zetkną się z problemem i będą mogli swoje opinie przekazać dalej (efekt kaskadowy). Akcje takie motywują społeczeństwo do podjęcia dyskusji na temat znaczenia podejmowanych działań.

W szkołach zaangażowanych w projekcie odbędą się debaty szkolne, będące nieodłącznym elementem akcji edukacyjnych.

Mieszkańcy każdego z województw będą mogli wziąć udział w wizycie studyjnej w RIPOKach, PSZOKach oraz przedsiębiorstwie promujących proekologiczne rozwiązania dotyczące odpadów. Pozwoli to na naoczne poznanie problemu, zwrócenie uwagi na ilość odpadów opakowaniowych a także na wymianę doświadczeń.

W sklepach z terenu objętego projektem pojawią się plakaty zachęcające do racjonalnego wyboru kupowanych produktów i informujące o możliwościach ponownego wykorzystania opakowań. Sprawiają one, że mimowolnie kupujący zwrócą uwagę na problem opakowań.

W XXI wieku nie może zabraknąć akcji informacyjnej prowadzonej za pośrednictwem internetu. Internet jako medium mające szerokie grono odbiorców jest idealnym rozwiązaniem na dotarcie do konsumentów i przedsiębiorców. Na stronie internetowej www.spoleczenstworecyklingu.pl można znaleźć informacje o projekcie, podejmowanych działaniach, konkursach, szkoleniach.

Włocławskie Centrum Edukacji Ekologicznej powstało jako Związek Stowarzyszeń 14 lipca 1997 roku. Członkami założycielami byli: Włocławskie Towarzystwo Naukowe, Liga Ochrony Przyrody Okręg we Włocławku, Stowarzyszenie Gmin Ziemi Dobrzyńskiej, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Włocławku. Zostało zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym pod numerem 0000086394.

Przez 18 lat działalności w poczet członków Włocławskiego Centrum Edukacji Ekologicznej wstąpiły: Polski Związek Łowiecki – Zarząd Okręgowy we Włocławku, Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej „Saniko” Sp. z o.o., Anwil SA Włocławek, Aeroklub Włocławski, Starostwo Powiatowe we Włocławku, Nadleśnictwo Włocławek, Związek Gmin Ziemi Kujawskiej w Aleksandrowie Kujawskim, Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o., Przedsiębiorstwo Zieleni i Usług Komunalnych Zieleni Miejska Sp. z o.o., Wyższa Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna we Włocławku, Wyższa Szkoła Techniczna we Włocławku, Zespół Szkół Akademickich WSHE we Włocławku, Gmina Miasto Włocławek, Gmina i Miasto Lubraniec, Gmina Baruchowo, Miasto i Gmina Izbica Kujawska, Gmina Tłuchowo.

Celem statutowym jest koordynowanie i prowadzenie działań z zakresu szeroko rozumianej edukacji ekologicznej dzieci, młodzieży i osób dorosłych. Włocławskie Centrum Edukacji Ekologicznej prowadzi działalność edukacyjną, której efektem są zorganizowane spływy kajakowe, rajdy rowerowe oraz piesze, konferencje happeningi, warsztaty dla dzieci, młodzieży i dorosłych oraz kwartalnik „Włocławski Przegląd Ekologiczny Ekowieści”.

Projekty edukacyjne i informacyjne realizowane przez Stowarzyszenie kierowane są do dzieci, młodzieży szkolnej, studentów, nauczycieli i wychowawców, przyrodników, pracowników nadleśnictw i parków krajobrazowych, administracji rządowej i samorządowej, społeczności lokalnej. Realizowane zadania obejmują obszar miasta Włocławek (Gospodarowanie odpadami na terenie miasta Włocławek, Włocławek miast czyste przyjazne mieszkańcom i środowisku, Wisła naszą dumą), powiatu Włocławskiego (Green), województwa kujawsko-pomorskiego (Przyroda Kujaw i Ziemi Dobrzyńskiej, Polsko-amerykański program Krag ku zrównoważonemu rozwojowi, Dualna i selektywna zbiórka odpadów). W dorobku WCEE nie brakuje także projektów o zasięgu ponadregionalnym (Ecosurvival, Zróbmy to dla Wisły, Ekoinformacja) i ogólnopolskim (Lasy dla zrównoważonego rozwoju, Ekoanimator).

W trakcie 18 lat swojej działalności WCEE zrealizowało programy edukacyjne i informacyjne dotyczące gospodarowania odpadami i recyklingu, ekosystemu lasu, wód, zmian zachodzących w przyrodzie:

Włocławek miasto czyste przyjazne mieszkańcom i środowisku – program dofinansowywany ze środków WFOŚiGW w Toruniu, promujący ekologiczną gospodarkę odpadami oraz selektywną zbiórkę surowców wtórnych. Popularyzuje wiedzę ekologiczną oraz nowoczesne technologie działające w gospodarce odpadami. Kształtuje postawy oraz zaangażowanie wszystkich mieszkańców miasta w podjęcie działań na rzecz środowiska lokalnego. Działania obejmują szkolenia dla nauczycieli, samorządów, dzieci, organizację happeningów, akcję Sprzątania Świata.

Dualna i selektywna zbiórka odpadów – program autorski prowadzony w formie warsztatów, promujący dualną i selektywną zbiórkę odpadów, skierowany do nauczycieli, przedstawicieli samorządów. Program obejmował warsztaty dla nauczycieli i pracowników samorządowych związane z gospodarką odpadami na terenie powiatów włocławskiego i aleksandrowskiego oraz warsztaty dla dzieci i młodzieży związane z odpadami, surowcami wtórnymi, zbędnymi opakowaniami.

Odpady a środowisko – warsztaty szkoleniowe dla nauczycieli, społeczności lokalnej, dzieci i młodzieży oraz wycieczki na składowisko odpadów w Machnacu.

Racjonalna gospodarka odpadami szansą dla środowiska w ramach projektu „WCEE bazą do prowadzenia aktywnej edukacji ekologicznej” – celem programu było zbudowanie koalicji nauczycieli i pracowników gmin aby wspólnie wypracowali program edukacyjny na temat gospodarki odpadami zgodny z założeniami gminy. Program przeprowadzony był w województwie kujawsko-pomorskim i śląskim.

Gospodarka odpadami w powiecie i promocja regionu – seminarium, warsztaty, prelekcje edukacyjne

Ekoanimator w rekreacji i turystyce - projekt przeznaczony dla przedstawicieli parków krajobrazowych. Dwie edycje ogólnopolskiego programu obejmowały integrację i aktywizację środowisk lokalnych na rzecz propagowania edukacji ekologicznej poprzez różne formy rekreacji i turystyki dostępne dla danego terenu. Projekt zaowocował publikacjami zawierającymi programy aktywnej edukacji.

WCEE ku zrównoważonemu rozwojowi - projekt został zrealizowany na terenie 2 województw. Obejmował warsztaty dla dzieci i młodzieży, warsztaty dla nauczycieli, konferencję i wydawnictwa. Poruszał tematy dotyczące zachowania różnorodności biologicznej, gospodarki odpadami, zależności człowiek-środowisko.

Zróbmy to dla Wisły - projekt zrealizowany na terenie 3 województw, obejmował warsztaty dla nauczycieli, warsztaty dla dzieci, happeningi, konkursy, konferencję i zakup materiałów informacyjnych. Tematyka projektu obejmowała m.in.: znaczenie wody w życiu człowieka, zanieczyszczenia wód (przyczyny i skutki), sposoby oczyszczania wód, organizmy żyjące w wodach, stopień wodny na Wiśle, rola Wisły w życiu Polaków.

Wisła naszą dumą zrealizowany dzięki grantowi na realizację projektu ekologicznego grupy Energa, realizacja warsztatów dla nauczycieli, dzieci i młodzieży oraz happening. Warsztaty poruszały tematykę głównie odnawialnych źródeł energii.

Lasy dla Zrównoważonego Rozwoju - projekt przeznaczony był dla pracowników nadleśnictw z terenów 10 Leśnych Kompleksów Promocyjnych w 9 województwach. Projekt obejmował przeszkolenie leśników, nauczycieli i dzieci w zakresie budowania partnerstw, zrównoważonej gospodarki leśnej, różnorodności biologicznej w lasach i roli lasów w życiu człowieka.

Przyroda Kujaw i Ziemi Dobrzyńskiej – zajęcia terenowe i stacjonarne skierowane dla dzieci i młodzieży szkolnej dotyczące zmian w przyrodzie, walorów przyrodniczych najbliższej okolicy i sposobów ich ochrony.

Ekoinformacja – gromadzenie i udostępnianie informacji o tematyce ekologicznej szerokiemu kręgowi odbiorców (dzieci, młodzież, studenci, nauczyciele). Program realizowany jest poprzez funkcjonowanie Biblioteki Przyrodniczej i Czytelni.

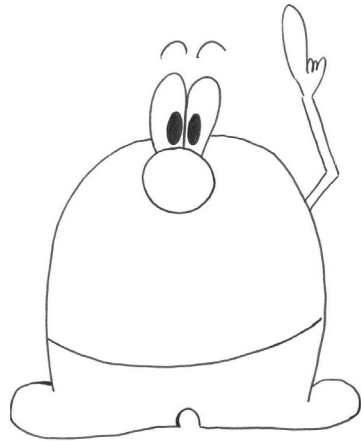
Ecosurvival – edukacja ekologiczna w rekreacji i turystyce to trzydniowa oferta wakacyjna prowadzona w formie spływów kajakowych i wycieczek rowerowych. Realizowany jest na terenie Brudzeńskiego i Gostyńsko-Włocławskiego Parku Krajobrazowego

Na realizację zadań edukacyjnych pomoc finansowa otrzymywana jest obecnie z:

- Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie,
- Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu,
- Samorządu województwa mazowieckiego,
- Darowizn,
- Składek członkowskich.

Działania Włocławskiego Centrum Edukacji Ekologicznej zostały już wielokrotnie docenione i nagrodzone:

- Nagrody Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2014 w kategorii Ochrona Środowiska dla zespołu Włocławskiego Centrum Edukacji Ekologicznej za program edukacyjny Ekoinspiracje Włocławskiego Centrum Edukacji Ekologicznej.
- Wyróżnienie godłem „Eko-Inspiracja 2014” w kategorii Partnerstwo
- Wyróżnienie godłem „Eko-Inspiracja 2013” w kategorii Partnerstwo
- Przedłużenie znaku w Kategorii Promotor Ekologii w XIV edycji Narodowego Konkursu Ekologicznego „Przyjaźni Środowisku” (2013r.)
- Tytuł Promotor Ekologii w XIII edycji Narodowego Konkursu Ekologicznego „Przyjaźni Środowisku” pod Honorowym Patronatem Prezydenta RP Bronisława Komorowskiego (2012r.)
- III miejsce dla pani Marii Palińskiej – Dyrektora WCEE w konkursie zorganizowanym przez Fundację Yves Rocher „Ziemia – Planeta Kobiet” (2011r.)
- Promotor Ekologii 2010 – wyróżnienie w XII edycji Narodowego Konkursu Ekologicznego „Przyjaźni Środowisku” pod Honorowym Patronatem Prezydenta RP Bronisława Komorowskiego
- Ekolaur 2010 Polskiej Izby Ekologii w kategorii Edukacja Ekologiczna za Edukację ekologiczną dla Zrównoważonych Społeczności
- Tytuł „Włocławskie Centrum Edukacji Ekologicznej – Wielki Przyjaciel Małego GEFu (2008r.) - UNDP
- Klon 2000 za wybitne dokonania gospodarcze i ekologiczne osiągnięte we współpracy z BOŚ S.A. (2000r.).
- Lider w aktywizowaniu środowiska lokalnego i prowadzeniu edukacji ekologicznej (1998r.)

Partnerzy

Misją naszą jest dążenie do stanu, w którym wszyscy obywatele będą świadomi zjawisk i problemów ekologicznych, posiadać będą wiedzę, umiejętności, motywację i chęci niezbędne do działalności na rzecz zrównoważonego rozwoju miast i wsi.

Regionalne Centrum Edukacji Ekologicznej w Płocku od 1993 roku prowadzi ogólnopolską edukację ekologiczną szerokiego grona społeczeństwa: dzieci, młodzieży i dorosłych aktywizując ich do działań na rzecz zrównoważonego rozwoju, kształtując postawy proekologiczne, upowszechniając wiedzę o przyrodzie i jej ochronie.

Siła Regionalnego Centrum tkwi przede wszystkim w członkach stowarzyszenia, wysokim poziomie kadry trenerów oraz uczestników projektów, których przygotowujemy do działań na rzecz zrównoważonego rozwoju w ich lokalnych środowiskach, wdrażania prawa ekologicznego oraz najlepszych dostępnych technik i technologii. Również w zaprzyjaźnionych instytucjach wspierających różne formy działalności. Prowadzone działania edukacyjne są ściśle powiązane z lokalnymi i globalnymi problemami ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju, z życiem społeczności lokalnych, działalnością gospodarczą korzystających ze środowiska.

RCEE realizuje zadania edukacji ekologicznej spójne ze Strategią edukacji dla zrównoważonego rozwoju Europejskiej Komisji Gospodarczej ONZ, polityką ekologiczną państwa, programami ochrony środowiska województw, powiatów i gmin, poprzez:

- organizowanie i prowadzenie konferencji, szkoleń, seminariów, warsztatów, konkursów, plenerów artystyczno- przyrodniczych,
- inicjowanie budowy urządzeń ochrony środowiska, zwłaszcza oczyszczalni ścieków, urządzeń i instalacji do gospodarowania odpadami, odnawialnych źródeł energii,
- ochronę bioróżnorodności, czynną ochronę przyrody, zwłaszcza gatunków, którym grozi wyginiecie,
- wydawanie materiałów edukacyjnych, prowadzenie biblioteki z czytelnią,
- działalność filantropijną razem z Fundacją Fundusz Lokalny Ziemi Płockiej „Młodzi Razem”, której jesteśmy jednym z fundatorów,
- inicjowanie organizacji zielonych szkół, budowy ścieżek dydaktyczno - przyrodniczych.

Zadania edukacyjne realizowane są poprzez programy:

- **Polsko - amerykański program edukacji ekologicznej „Kraąg”** (projekt ogólnopolski) - realizowany od 1994 roku we współpracy z ISC w Vermont w USA najpierw w województwie płockim, a w następnych latach na terenie 9 województw, na Ukrainie. Program ten uwzględnia aktywizację społeczności lokalnych: szkoły, rodziców, przedsiębiorców, organizacji społecznych, urzędników administracji publicznej na rzecz zrównoważonego rozwoju. Zapoczątkowany został szkoleniem przez trenerów z USA. Program ten kontynuujemy w woj. mazowieckim szerząc jego metody i formy pracy, które mogliśmy poznać podczas wizyty w USA,
- **Sięgnij po słońce** (projekt ogólnopolski) - wykorzystanie energii odnawialnej przez społeczności metodą „Zrób to sam”, realizowany w 2004 roku na terenie pięciu województw, ale zainteresowanie działaniami w ramach projektu jest nadal bardzo duże,

- **Region płocki, Kujaw i Ziemi Kutnowskiej - regionem świadomych ekologicznie**, którego celem było podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa Mazowsza, Kujaw i Ziemi Kutnowskiej dla wdrażania zrównoważonego rozwoju - realizowany w latach 2008 - 2011, skierowany do dzieci, młodzieży, sołtysów, administracji samorządowej,
- **Człowiek - energia - środowisko. Zrównoważona przyszłość Mazowsza, Kujaw i Ziemi Łódzkiej** - mający na celu podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców województw: mazowieckiego, kujawsko - pomorskiego i łódzkiego nt. przeciwdziałania zmianom klimatu, promowania racjonalnego gospodarowania energią - realizowany w latach 2010 - 2012 wśród całej społeczności lokalnych,
- **Bliżej śmieci – dalej od nieporządku** (projekt ogólnopolski) – mający na celu zwiększenie skuteczności wdrażania nowego modelu gospodarowania odpadami komunalnymi oraz zmianę zachowań i podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa w zakresie prawidłowej gospodarki odpadami, poznanie wielu różnych sposobów wdrażania nowego modelu gospodarowania odpadami komunalnymi, zmniejszenie uciążliwości odpadów na środowisko, wyzwolenie aktywności samorządów mieszkańców do działań na rzecz właściwej gospodarki odpadami komunalnymi. Realizowany w latach 2012 - 2014 dla przedstawicieli samorządów gmin, powiatów, województw, firm gospodarujących odpadami, nauczycieli oraz podmiotów zaangażowanych we wdrażanie nowego modelu gospodarowania odpadami,
- **Natura 2000** – naszą szansą (projekt ogólnopolski) – mający na celu podniesienie świadomości ekologicznej społeczności lokalnych oraz zwiększenie ich aktywizacji na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów Natura 2000 położonych na ich terenie lub w ich sąsiedztwie. Realizowany w latach 2013 - 2015 dla urzędników, radnych gmin, sołtysów, nauczycieli i uczniów szkół, trenerów centrów edukacji ekologicznej, przedstawicieli organizacji turystycznych, gospodarstw agroturystycznych,
- **EKO warsztaty dla dzieci i młodzieży z terenu Mazowsza** – mający na celu podniesienie świadomości ekologicznej dzieci i młodzieży szkolnej z terenu Mazowsza oraz zwiększenie ich zaangażowania do aktywnego działania na rzecz ochrony obszarów Natura 2000, wytworzenie trwałych nawyków i zachowań w duchu ekologicznego stylu życia w domu, w szkole i w najbliższym otoczeniu poprzez naukę oszczędzania energii, promocji odnawialnych źródeł energii, właściwej gospodarki odpadami komunalnymi.
- Regionalne Centrum Edukacji Ekologicznej w Płocku realizuje kampanie edukacyjne z okazji Międzynarodowego Dnia Ziemi, Sprzątanie Świata, zwracając szczególną uwagę na: wpływ gospodarki odpadami na zmianę klimatu, promocję odnawialnych źródeł energii, ochronę bioróżnorodności. W ramach kampanii organizowane są: festyny, happeningi, konkursy, warsztaty, występy artystyczne, zbiórka zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Na realizację zadań edukacyjnych pomoc finansowa otrzymywana jest z:

- Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie,
- Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie,
- Samorządów: województwa mazowieckiego, powiatu płockiego, Gminy Miasta Płock i samorządów gminnych,
- Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w ramach Rządowego Programu Funduszu Inicjatyw Obywatelskich,
- Darowizn z firm, składek członkowskich.

Partner merytoryczny

Uniwersyteckie Centrum Badań nad Środowiskiem Przyrodniczym i Zrównoważonym Rozwojem

Uniwersyteckie Centrum Badań nad Środowiskiem Przyrodniczym i Zrównoważonym Rozwojem zostało powołane w 1989 r. przez Rektora Uniwersytetu Warszawskiego prof. Grzegorza Białkowskiego z inicjatywy Dziekanów czterech wydziałów: Biologii, Chemii, Geologii oraz Geografii i Studiów Regionalnych. Centrum powstało jako wyraz rodzącego się w kręgach akademickich przekonania, że skomplikowane problemy środowiska przyrodniczego nie mogą być domeną naukowców tylko jednej dziedziny. Także uczenie o środowisku wymaga przedstawienia obrazu w wymiarze nie tylko przyrodniczym: biologicznym czy geologicznym, ale i społecznym, prawnym, ekonomicznym, a nawet etycznym. Uniwersyteckie Centrum Badań nad Środowiskiem Przyrodniczym jest międzywydziałową jednostką podlegającą bezpośrednio Rektorowi Uniwersytetu Warszawskiego. Radę Naukową Centrum tworzą obecnie przedstawiciele 9 Wydziałów: Biologii, Chemii, Filozofii i Socjologii, Fizyki, Geografii i Studiów Regionalnych, Geologii, Historycznego, Nauk Ekonomicznych, Prawa i Administracji.

Rada Naukowa Centrum stanowi równocześnie Radę Naukową Międzywydziałowych Studiów Ochrony Środowiska (MSOŚ), na których kształcą się studenci – przyszli specjaliści w tej dziedzinie.

UCBS współpracuje z:

- Ministerstwem Środowiska, Ministerstwem Edukacji Narodowej,
- akademickimi ośrodkami prowadzącymi interdyscyplinarne zajęcia z ochrony środowiska,
- Senacką oraz Sejmową Komisją Ochrony Środowiska,
- Organizacjami pozarządowymi (NGO) zajmującymi się ekologią i ochroną środowiska, m.in. Serwis Ochrony Środowiska, Europejskim Centrum Ekologicznym, Regionalnymi Centrami Edukacji Ekologicznej, Fundacją Ekologia i Zdrowie, Polskim Towarzystwem Ekonomiki Gospodarstwa Domowego, Ośrodkiem Edukacji Ekologicznej „EKO-OKO”, Narodową Fundacją Ochrony Środowiska,
- Programami edukacyjnymi Polskiego Radia i Telewizji.

W programie uczelni europejskich TEMPUS: JEP „Uniwersyteckie Centra Ochrony Środowiska” Centrum współpracuje z:

- Uniwersytetem Śląskim – Centrum Studiów nad Człowiekiem i Środowiskiem,
- Kursem Ochrony Środowiska (Miliolaere) Uniwersytetu w Aarhus (Dania),
- Greenwich University (Wielka Brytania).

Współpraca ta obejmuje wymianę materiałów dydaktycznych i wykładowców, wspólną organizację seminariów, działalność wydawniczą. Dzięki programowi TEMPUS „Uniwersyteckie Centra Ochrony Środowiska” wielu studentów i pracowników UW skorzystało ze stypendiów i stażu zagranicznego, a także możliwe było wyposażenie Centrum w nowoczesny sprzęt dydaktyczny i założenie księgozbioru. Centrum uczestniczyło w organizacji Polsko-Duńskiej i Duńsko-Polskiej Szkoły Ochrony Środowiska pozwalającej studentom tych krajów poznać podstawowe problemy ekologiczne w obu krajach.

Centrum współpracuje także z:

- The London Environment Centre – Guildhall University,
- School of the Environment University of Sunderland,
- Baltic University – University of Uppsala,
- Liverpool Hope University College,
- Centre for Environmental Science and Management Studies University of Latvia,
- European Commission for Environmental Education IUCN (Światowej Unii Ochrony Przyrody),
- The British Council,
- Uniwersytet Europy Centralnej

Ustawodawstwo EU i Polski w zakresie opakowań i odpadów opakowaniowych

Na przestrzeni ostatnich lat zauważamy znaczny zwrot świadomości proekologicznej wśród obywateli państw Unii Europejskiej. Ma on również odzwierciedlenie w wydawanych w tym celu przed odpowiednie organy - aktach prawnych.

Dnia 20 grudnia 1994 roku Parlament Europejski oraz Rada Unii Europejskiej przyjęły Dyrektywę w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych (Dyrektywa 94/62/WE). Ma ona na celu harmonizację wewnątrz krajowych polityk gospodarowania opakowaniami i odpadami opakowaniowymi. Dyrektywa została wydana, w celu zapewnienia społeczeństwu wysokiego poziomu ochrony środowiska poprzez zmniejszenie negatywnego wpływu opakowań oraz odpadów opakowaniowych, jak również aby zapewnić funkcjonowanie rynku wewnętrznego przy jednoczesnym uniknięciu przeszkód w handlu i zakłóceń oraz ograniczenia konkurencji we Wspólnocie. Jak wynika z treści Dyrektywy, najbardziej optymalnym sposobem aby uniknąć nadmiernego powstawania odpadów opakowaniowych jest ogólne zmniejszenie ilości opa-

kowań. Gospodarka opakowaniami i odpadami z jednej strony powinna uwzględniać wymagania ekologiczne, z drugiej nie stwarzać przeszkód dla wzajemnej wymiany handlowej między krajami Unii Europejskiej. Według założeń unijnych powinna się ona wyrażać poprzez zapobieganie postawianiu odpadów opakowaniowych, promowanie opakowań zdrowotnych, przeznaczonych do wielokrotnej rotacji, odzyskiwanie surowców lub energii z odpadów opakowaniowych oraz wtórne przetwarzanie odzyskanych materiałów.

Przepisy Dyrektywy dotyczą wszystkich opakowań stosowanych na rynkach UE oraz odpadów opakowaniowych pochodzących z przemysłu, jednostek handlowych i usługowych, gospodarstw domowych i tym podobnych, bez względu na rodzaj zastosowanych materiałów opakowaniowych.

Unijna Dyrektywa zakłada polepszenie sytuacji związanej ze środowiskiem w postaci czterech zasadniczych działań: poprzez zapobieganie powstawaniu odpadów opakowaniowych, odzysk i recykling, system zwrotu, zbiórki i odzysku, jak również system oznakowania i identyfikacji. By zrealizować cele w niej zawarte, zobowiązuje państwa członkowskie do podjęcia niezbędnych środków i dążenia do uzyskania poziom odzysku i recyklingu co najmniej 50 % i co najwyżej 65 % wagowo odpadów opakowaniowych.

Nakłada ona również wymagania związane z wytwarzaniem opakowań i ich składem surowcowym. Przede wszystkim, powinny one być wytwarzane w sposób zapewniający ograniczenie objętości i masy do niezbędnego minimum, projektowane, wytwarzane i użytkowane w sposób zapewniający ich wielokrotne użycie lub przyszłą utylizację oraz wytwarzane w sposób zapewniający minimalizację zawartości substancji (materiałów) niebezpiecznych i uciążliwych dla środowiska, a także minimalizację substancji, które mogą stwarzać zagrożenia w czasie utylizacji i składowania na wysypiskach. Natomiast, w przypadku opakowań wielokrotnego użycia – Dyrektywa wymaga, aby: opakowania wielokrotnego użycia w czasie przewidzianym na określoną ilość rotacji i przy normalnych warunkach użytkowania, wykazywały zadawalające cechy fizyko-mechaniczne, dodatkowo przetwarzanie zużytych opakowań nie powinno stwarzać zagrożeń dla zdrowia i bezpieczeństwa zatrudnionych osób, a opakowania po przejściu określonego cyklu rotacji powinny spełniać wymagania przydatności do przyszłych metod utylizacji.

Na gruncie przepisów unijnych, zostały wydane w Polsce ustawy regulujące kwestię opakowań i odpadów opakowaniowych. Należą do nich:

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012r. o odpadach Dz.U. 2013 poz. 21
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2013r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi, która weszła w życie 1 stycznia 2014 r. Dz.U. 2013 poz. 888, dalej „Ustawa opakowaniowa”.

Głównym założeniem nowelizacji przepisów krajowych było zmniejszenie ilości i szkodliwości dla środowiska materiałów i substancji zawartych w opakowaniach i odpadach opakowaniowych; zmniejszenie ilości i szkodliwości dla środowiska opakowań i odpadów opakowaniowych na etapie procesu produkcyjnego, wprowadzania do obrotu, dystrybucji i przetwarzania oraz wytwarzanie czystych produktów i stosowanie czystych technologii.

Znowelizowana Ustawa reguluje m.in. wymagania jakim powinny odpowiadać opakowania wprowadzane do obrotu, zasady działania organizacji odzysku opakowań, zasady postępowania z opakowaniami oraz odpada-

mi opakowaniowymi, jak również zasady ustalania i pobierania opłaty produktowej. W naszym wewnętrznym porządku prawnym – **opakowaniem**, w rozumieniu Ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi, **jest wyrób, w tym wyrób bezwrotny, wykonany z jakiegokolwiek materiału, przeznaczony do przechowywania, ochrony, przewozu, dostarczania lub prezentacji produktów, od surowców do towarów przetworzonych.**

Za opakowanie uważa się także wyrób spełniający funkcje opakowania bez uszczerbku dla innych funkcji, jakie opakowanie może spełniać, z wyłączeniem wyrobu, którego wszystkie elementy są przeznaczone do wspólnego użycia, spożycia lub usunięcia, stanowiącego integralną część produktu oraz niezbędnego do przechowywania, utrzymywania lub zabezpieczania produktu w całym cyklu i okresie jego funkcjonowania. Za opakowanie uznaje się również wyrób wytworzony i przeznaczony do wypełniania w punkcie sprzedaży lub wyrób jednorazowego użytku – sprzedany, wypełniony, wytworzony lub przeznaczony do wypełniania w punkcie sprzedaży. Warto również wskazać, iż część składową opakowania oraz złączony z opakowaniem element pomocniczy, spełniające funkcje opakowania z tym że element pomocniczy przyczepiony bezpośrednio lub przymocowany do produktu uważa się za opakowanie, z wyłączeniem elementu stanowiącego integralną część produktu, który jest przeznaczony do wspólnego użycia lub usunięcia.

Minister właściwy do spraw środowiska, określił w drodze Rozporządzenia z dnia 22 października 2013 r., przykładowy wykaz wyrobów, w tym części składowych opakowań oraz złączonych z wyrobem elementów pomocniczych, które uznaje się albo nie uznaje się za opakowanie, kierując się potrzebą zapewnienia jednolitego uznawania wyrobów za opakowanie. Przykładowo, są nimi: pudełka po słodyczach, folia pokrywająca płyty CD, doniczki kwiatowe służące do transportu lub uprawy roślin, a już opakowaniem nie są doniczki stałe, czy osłonki wyrobów wędliniarskich i wiele innych wymienionych we wskazanym Rozporządzeniu.

Nadto Ustawa opakowaniowa wskazuje prawa i obowiązki przedsiębiorców, organizacji odzysku, dokonujących wewnątrz-wspólnotowej dostawy odpadów opakowaniowych, produktów w opakowaniach, dystrybuujących produkty w opakowaniach, eksportujących odpady opakowaniowe, opakowania oraz produkty w opakowaniach, prowadzących recykling lub inne niż recykling procesy odpadów opakowaniowych, wprowadzających opakowania oraz produkty w opakowaniach. Zawiera także obowiązki użytkowników środków niebezpiecznych będących środkami ochrony roślin.

Obowiązki wskazane w Ustawie odnoszą się do wprowadzających opakowania (czyli przedsiębiorców: wytwarzających opakowania, importujących opakowania, dokonujących wewnątrz-wspólnotowego nabycia opakowań, dokonujących wewnątrz-wspólnotowej dostawy opakowań), jak również do dokonujących wewnątrz-wspólnotowej dostawy produktów w opakowaniach oraz wprowadzających produkty w opakowaniach.

Poprzez **wprowadzenie do obrotu**, możemy rozumieć - odpłatne albo nieodpłatne udostępnienie opakowań lub produktów w opakowaniach po raz pierwszy na terytorium kraju w celu używania lub dystrybucji. Uważa się za nie również import opakowań, import produktów w opakowaniach, wewnątrz-wspólnotowe nabycie opakowań czy wewnątrz-wspólnotowe nabycie produktów w opakowaniach; dokonywane na potrzeby wykonywanej działalności gospodarczej.

Pierwszym z podstawowych obowiązków nałożonych na wskazane podmioty jest ograniczenie ilości i negatywnego oddziaływania na środowisko substancji stosowanych do wytwarzania opakowań oraz wytwarzanych odpadów opakowaniowych w taki sposób, aby:

- opakowania nie zawierały szkodliwych substancji w ilościach stwarzających zagrożenie dla produktu, środowiska lub zdrowia ludzi;
- maksymalna suma zawartości ołowiu, kadmu, rtęci i chromu sześciowartościowego w opakowaniu nie przekraczała 100 mg/kg
- masa opakowań była ograniczona do niezbędnego minimum wymaganego do spełnienia funkcji opakowania oraz zapewnienia poziomu bezpieczeństwa produktowi, biorąc pod uwagę oczekiwania użytkownika.

Drugim obowiązkiem jest wprowadzenie do obrotu opakowań projektowanych i wykonanych w sposób umożliwiający:

- ich wielokrotne użycie i późniejszy recykling albo
- przynajmniej ich recykling, jeżeli nie jest możliwe ich wielokrotne użycie, albo inną niż recykling formę ich odzysku, jeżeli nie jest możliwy ich recykling.

Powyższe wymagania uważa się za spełnione w przypadku zgodności opakowań z normami zharmonizowanymi, które zawiera Ustawa z dnia 30 sierpnia 2002r. o systemie oceny zgodności.

Obowiązkiem wprowadzającego produkty w opakowaniach wskazanym w Ustawie opakowaniowej jest zapewnienie odzysku, w tym recykling odpadów opakowaniowych takiego samego rodzaju jak odpady opakowaniowe powstałe z tego samego rodzaju opakowań jak opakowania, w których wprowadził produkty, z uwzględnieniem. Poziom odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych stanowi wyrażona w % wartość ilorazu masy odpadów opakowaniowych poddanych odpowiednio odzyskowi lub recyklingowi w tym roku do masy wprowadzonych do obrotu opakowań w poprzednim roku.

Masa opakowań w jakich przedsiębiorca wprowadził do obrotu produkty musi wynikać z prowadzonej ewidencji. Ewidencja wymaga zachowania formy pisemnej lub może być prowadzona w systemie teleinformatycznym.

Warto w tym miejscu zaznaczyć, iż obowiązek zapewnienia odzysku w tym recyklingu odpadów opakowaniowych wprowadzający może wykonywać samodzielnie albo za pośrednictwem organizacji odzysku.

Istotnym obowiązkiem przedsiębiorcy wprowadzającego do obrotu produkty w opakowaniach jest również prowadzenie publicznych kampanii edukacyjnych. Jest to działanie mające na celu podnoszenie stanu świadomości ekologicznej społeczeństwa, obejmujące informowanie o prawidłowym postępowaniu z odpadami opakowaniowymi, możliwym wpływie odpadów opakowaniowych na środowisko i zdrowie ludzi, dostępnych systemach zwrotu, zbierania i odzysku, w tym recyklingu, odpadów opakowaniowych, w tym kampanie w środkach masowego przekazu, ulotki i broszury informacyjne, plakaty, konkursy, konferencje oraz imprezy o charakterze informacyjno-edukacyjnym. Wprowadzający produkty w opakowaniach może wykonywać wyżej wskazany obowiązek samodzielnie lub za pośrednictwem organizacji odzysku opakowań., a jego rozliczenie następuje na koniec roku kalendarzowego.

W tym miejscu warto wspomnieć o wyjątkach przewidzianych w Ustawie opakowaniowej. Wprowadzający środki niebezpieczne w opakowaniach jest obowiązany do zorganizowania systemu zbierania oraz zapewnienia odzysku, w tym recyklingu, odpadów opakowaniowych po środkach niebezpiecznych. Ponadto, wprowadzający środki niebezpieczne będące środkami ochrony roślin jest obowiązany: zorganizować system zbierania oraz zapewnić odzysk, w tym recykling, odpadów opakowaniowych po środkach niebezpiecznych będących środkami ochrony roślin, jak również sfinansować koszty zbierania przez przedsiębiorcę prowadzącego jednostkę handlu detalicznego lub hurtowego oraz do odebrania od niego, na własny koszt, odpadów opakowaniowych po tych środkach.

Nowym rozwiązaniem jest obowiązkowy audyt zewnętrzny, do przeprowadzenia którego obowiązany jest przedsiębiorca, który po pierwsze prowadzi recykling lub inny niż recykling proces odzysku odpadów opakowaniowych, po drugie wystawia dokumenty DPO oraz dokumenty DPR i posiada zezwolenie na przetwarzanie, o którym mowa w art. 41 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, pozwalające na odzysk odpadów o masie przekraczającej 400 Mg, a także przedsiębiorca eksportujący odpady opakowaniowe oraz przedsiębiorca dokonujący wewnątrz-wspólnotowej dostawy odpadów opakowaniowych, który wystawił w danym roku kalendarzowym dokumenty EDPR lub dokumenty EDPO potwierdzające eksport odpadów opakowaniowych lub wewnątrz-wspólnotową dostawę odpadów opakowaniowych o masie przekraczającej 400 Mg.

Wspomnianą instytucję, tzn. audyt zewnętrzny będzie przeprowadzał akredytowany weryfikator środowiskowy wybierany przez przedsiębiorcę i należy go przeprowadzić w terminie do dnia 30 kwietnia roku następującego po roku kalendarzowym, którego dotyczy. Głównym celem audytu jest sprawdzenie wiarygodności danych zawartych w dokumentach DPR, dokumentach DPO, dokumentach EDPR, dokumentach EDPO oraz dokumentach celnych i fakturach wystawionych w roku kalendarzowym, którego dotyczy audyt. Na podstawie zebranych dokumentów i dowodów audytor sporządza pisemne sprawozdanie z przeprowadzonego audytu.

Podsumowując powyższe rozważania, należy z całą pewnością stwierdzić, iż zapisy nowej Ustawy opakowaniowej mające na celu ochronę środowiska między innymi poprzez zmniejszenie ilości powstawania odpadów opakowaniowych, mają ogromny wpływ na działalność przedsiębiorców wprowadzających opakowania lub produkty w opakowaniach.

Ewa Badowska-Domagala
Radca prawny/Partner
Kancelaria Radców Prawnych
Górnicki Durowicz Badowska-Domagala
ul. Wspólna 47/49 p. VII
00-684 Warszawa

Słownik pojęć

DPO - dokument potwierdzający inny niż recykling proces odzysku odpadów opakowaniowych, w tym określający masę tych odpadów i sposób ich odzysku

DPR - dokument potwierdzający recykling odpadów opakowaniowych, w tym określający masę tych odpadów i sposób ich recyklingu

EDPO - dokument potwierdzający odpowiednio eksport odpadów opakowaniowych albo wewnątrzwspólnotową dostawę odpadów opakowaniowych w celu poddania ich innemu niż recykling procesowi odzysku, w tym określający masę tych odpadów

EDPR - dokument potwierdzający odpowiednio eksport odpadów opakowaniowych albo wewnątrzwspólnotową dostawę odpadów opakowaniowych w celu poddania ich recyklingowi, w tym określający masę tych odpadów

KONSUMENT – osoba nabywająca towary na własny użytek

ODPADY OPAKOWANIOWE – wszystkie opakowania i materiały opakowaniowe po użyciu, z zanieczyszczeniami powstałymi w czasie ich użytkowania

OPAKOWANIE – wyrób wykonany z jakiegokolwiek materiału, przeznaczony do przechowywania, ochrony, przewozu, dostarczania i prezentacji wszelkich towarów, od producenta do użytkownika lub konsumenta

PSZOK – Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych

RCEE – Regionalne Centrum Edukacji Ekologicznej

RECYKLING – wtórne przetwórstwo

RIPOK – Regionalna Instalacja Przetwarzania Odpadów Komunalnych

WCEE – Włocławskie Centrum Edukacji Ekologicznej

Scenariusze zajęć

Temat: 3R jako podstawowa zasada każdego konsumenta

Poziom nauczania: szkoła ponadpodstawowa

Czas trwania: ok. 1 godz.

Cel ogólny:

- Uświadomienie uczniom skali problemu postępowania z odpadami

Cele operacyjne:

I. Wiadomości

A. Zapamiętanie wiadomości

Uczeń:

- wymienia charakterystyczne działania dotyczące zasady 3R,
- wyjaśnia pojęcia: 3R, ekokonsument,
- zna znaczenie zasady 3R,
- wie ile odpadów rocznie produkuje człowiek,

B. Zrozumienie wiadomości

Uczeń:

- opisuje jak wyglądają ekologiczne zakupy,
- omawia zasady segregowania odpadów,
- rozumie jak dużym problem są powstające w coraz większej ilości odpady,
- opisuje przykłady działań recyklingowych, które pozytywnie wpływają na rzecz ochrony środowiska przyrodniczego,
- ćwiczy umiejętności samodzielnego interpretowania znaków,
- potrafi powiedzieć jak wygląda recykling wybranych odpadów,

II. Umiejętności

C. Stosowanie wiadomości w sytuacjach typowych

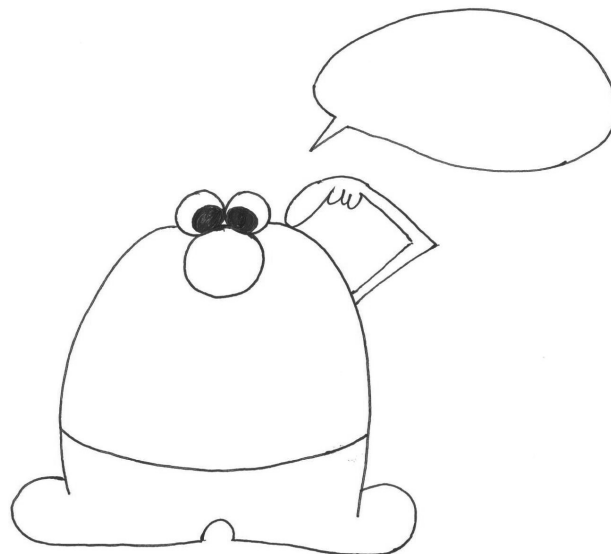
Uczeń:

- stosuje pozytywne nawyki podczas robienia zakupów,
- charakteryzuje wybrane sposoby recyklingu,
- korzysta z produktów wielokrotnego użytku,
- wybiera ekologiczne zasady postępowania z odpadami,
- odróżnia składowisko od wysypiska,

III. Postawy:

Uczeń:

- przestrzega zasad właściwego wyboru opakowań przyjaznych środowisku,
- współpracuje z innymi członkami grupy,
- poczuwa się do odpowiedzialności za stan środowiska naturalnego,
- jest świadomym konsumentem,
- uświadamia sobie, że nie wszystkie produkty są przyjazne środowisku,

Metody: pogadanka, obserwacja, pokaz, ćwiczenia praktyczne.

Forma: praca zespołowa

Środki dydaktyczne: karty pracy, ołówki, prezentacja PowerPoint,

Przebieg:

I Faza wstępna

Przygotowanie do zajęć:

- zaciekawienie uczniów tematyką odpadową
- burza mózgów na temat zasady 3R

II Faza realizacyjna

1. Zajęcia teoretyczne

1. Rozmowa z uczniami na temat pojęcia 3R: reduce, reuse, recycle
2. Wyświetlenie prezentacji multimedialnej na temat sposobów recyklingu wybranych grup produktów codziennego użytku i zasady 3R w praktyce.

2. Zajęcia warsztatowe

Zadaniem uczniów będzie wykonanie organizera na biurko. W załączeniu etapy wykonania organizera.

Informacja dla nauczyciela

Ograniczenie ilości powstawania odpadów jest podstawowym wyzwaniem społeczeństwa XXI wieku, w szczególności ograniczenie powstawania odpadów opakowaniowych. Brak świadomości konsumentów jest kluczowym problemem w walce z rosnącą ilością odpadów., która wzrasta z roku na rok.

Ważne jest aby społeczeństwo zaczęło działać zgodnie z **zasadą 3R (Reduce, Reuse, Recycle ang.)**, która promuje zdrowy dla środowiska styl życia, konsumpcji dóbr i traktowania odpadów. Spolszczona **zasada 3 U brzmi następująco: Unikaj** kupowania zbędnych rzeczy, **Użyj** повторно, **Utylizuj**.

Pierwszy czasownik (**ogranicz**) przypomina o możliwości zmniejszenia ilości generowanych odpadów poprzez ograniczenie konsumpcji niepotrzebnych produktów – unikaj kupowanie zbędnych lub niepotrzebnych rzeczy, unikaj towarów nadmiernie opakowanych (niepotrzebnie nadmiernie opakowanych).

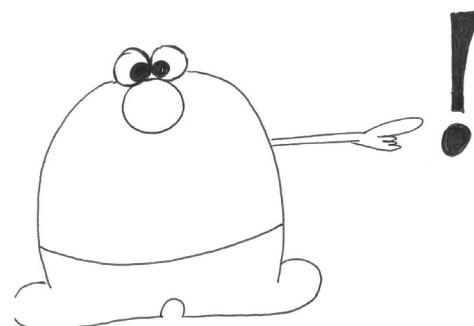
Drugi (**użyj ponownie**) przypomina o możliwości powtórnego wykorzystania produktów powszechnie uznanych za jednorazowe, co zmniejsza skalę zanieczyszczeń środowiska, powstałych zarówno wskutek efektów ubocznych produkcji jak i akumulacji śmieci. Odnosi się do propozycji ponownego, wielokrotnego wykorzystania towarów, czasem w zupełnie nowym przeznaczeniu.

Wreszcie ostatni czasownik (**oddaj do odzysku / recykluj**) mówi co należy zrobić w sytuacji, gdy nie można zrezygnować z produktu, a powstałego z niego odpadu nie da się wykorzystać ponownie: należy go wrzucić do odpowiedniego pojemnika celem ponownego wykorzystania w produkcji.

Kolejność czasowników nie jest w tym zwrocie przypadkowa. Największe korzyści dla środowiska niesie *ograniczanie* nadmiernej konsumpcji oraz *wielokrotne użycie* – czyli jak najpóźniejsze uznanie produktu za odpad. Wreszcie ich racjonalne *przetwarzanie* pomaga ograniczyć obciążenia środowiska związane z pozyskaniem produktu z surowców pierwotnych i wspomnianą wcześniej akumulacją śmieci.

Postępowanie zgodne z „zasadami 3R” nie tylko przyczyni się do efektywnej ochrony środowiska naturalne, ale jednocześnie poprzez racjonalny konsumpcjonizm pozwoli bardziej oszczędnie wydawać pieniądze.

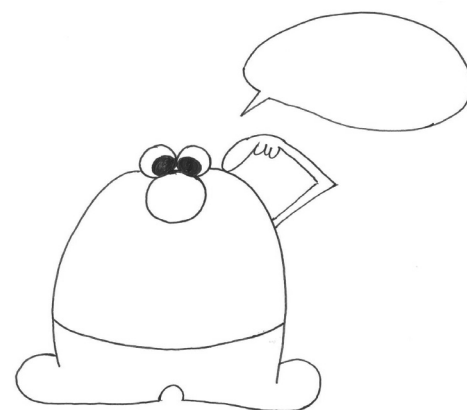
Źródło: http://pl.wikipedia.org/wiki/Zasada_3R

Temat: Społeczeństwo ekokonsumentów

Poziom nauczania: szkoła ponadpodstawowa

Czas trwania: ok. 1 godz.

Cel ogólny:

- poszerzenie wiedzy z zakresu racjonalnego korzystania z zasobów przyrody

Cele operacyjne:

I. Wiadomości

A. Zapamiętanie wiadomości

Uczeń:

- wymienia charakterystyczne sposoby racjonalnego korzystania z zasobów środowiska.,
- definiuje pojęcia równowagi ekologicznej, ekokonsumenta

B. Zrozumienie wiadomości

Uczeń:

- opisuje jak wyglądają ekologiczne zakupy,
- zna mechanizm zależność wzrostu poziomu konsumpcji wraz ze wzrostem zamożności
- wyjaśnia pojęcia: ekokonsument, wie jak pogodzić ograniczone zasoby z nieograniczonymi potrzebami
- opisuje przykłady działań recyklingowych, które pozytywnie wpływają na rzecz ochrony środowiska przyrodniczego,

II. Umiejętności

C. Stosowanie wiadomości w sytuacjach typowych

Uczeń:

- stosuje pozytywne nawyki podczas robienia zakupów,
- wykazuje właściwe prośrodowiskowe postawy ekokonsumenckie

III. Postawy:

Uczeń:

- przestrzega zasad właściwego wyboru opakowań przyjaznych środowisku,
- współpracuje z innymi członkami grupy.
- poczuwa się do odpowiedzialności za stan środowiska naturalnego,
- jest świadomym konsumentem,
- uświadamia sobie, że nie wszystkie produkty są przyjazne środowisku.

Metody: pogadanka, obserwacja, pokaz, ćwiczenia praktyczne.

Forma: praca zespołowa

Środki dydaktyczne: karty pracy, ołówki, prezentacja PowerPoint,

Przebieg:

I Faza wstępna

Czynności organizacyjno-porządkowe.

II Faza realizacyjna

1. Zajęcia teoretyczne

1. Rozmowa z uczniami na temat zagrożeń środowiska wynikających z nadmiernej konsumpcji na przykładzie najbogatszych krajów świata.
2. Wyświetlenie prezentacji multimedialnej na temat różnych form konsumpcji, powiązań poziomu konsumpcji i zamożności społeczeństwa oraz przedstawienie możliwości ograniczenia zagrożeń środowiska przez równowagę konsumpcji.

2. Zajęcia warsztatowe

Ćwiczenie na temat sposobów ograniczania negatywnego wpływu konsumpcji na środowisko i kształtowania postaw ekokonsument.

Celem ćwiczenia jest ustalenie powiązań między zaspokajaniem potrzeb, wykorzystywaniem potrzebnych do tego dóbr i potrzebnych do ich wytworzenia surowców.

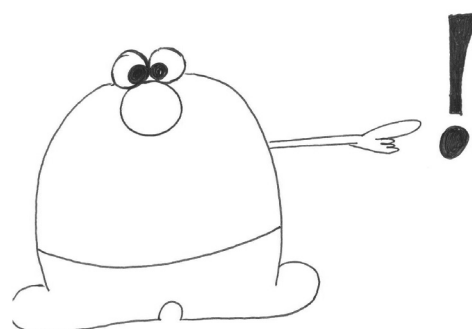
Ćwiczenie „Zrób mapę swojego plecaka”

Zapoznaj się z treścią metek informacyjnych na twoich przyborach (np. piórniki, długopisy, ołówki kredki, farby, plecak, obuwie szkolne, strój gimnastyczny, worek na buty itp.) zapisz przy każdej rzeczy nazwę kraju, gdzie je wyprodukowano. Zastanów się co łączy te kraje, jaką drogę musiały pokonać Twoje rzeczy zanim dotarły do Ciebie. Jak często je zmieniasz i jak długo Ci służą? Czy widzisz wśród nich produkty, które możesz wymienić na bardziej przyjazne środowisku?

Informacja dla nauczyciela

Przedmiotem zajęć jest problem sfery konsumpcji, jej negatywnego wpływu na ludzi, jaki i na środowisko ich życia. Zadaniem zajęć jest uświadomienie uczniom zagrożeń wynikających z niekontrolowanego rozwoju i wzrostu zamożności społecznej i związanego z tym podziału społecznego.

Wzrastające dochody stymulują konsumpcję, która wiąże się z większym wykorzystaniem zasobów, wzrostem powstających ścieków i odpadów. Ważnym zagadnieniem jest również problem nierówności społecznej i intensywnej eksploatacji zasobów zwłaszcza w krajach biednych.

Temat: Ekoznaki

Poziom nauczania: szkoła podstawowa

Czas trwania: ok. 1 godz.

Cel ogólny:

- poszerzenie wiedzy z zakresu ekoznaków i innych znaków spotykanych na opakowaniach.

Cele operacyjne:

I. Wiadomości

A. Zapamiętanie wiadomości

Uczeń:

- wymienia charakterystyczne ekoznaki,
- wyjaśnia pojęcia: ekoznaki, ekokonsument,
- zna znaczenie różnych ekoznaków

B. Zrozumienie wiadomości

Uczeń:

- opisuje jak wyglądają ekologiczne zakupy,
- rozumie pojęcie symbol, znak
- omawia znaki występujące na opakowaniach,
- opisuje przykłady działań recyklingowych, które pozytywnie wpływają na rzecz ochrony środowiska przyrodniczego,
- ćwiczy umiejętności samodzielnego interpretowania znaków,
- potrafi powiedzieć z jakiego materiału wykonane jest opakowanie.

II. Umiejętności

C. Stosowanie wiadomości w sytuacjach typowych

Uczeń:

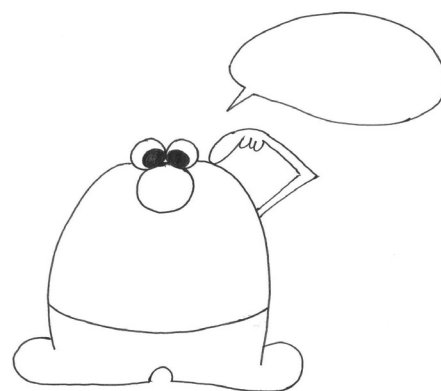
- stosuje pozytywne nawyki podczas robienia zakupów,
- charakteryzuje wybrane opakowania,
- korzysta z tabeli ekoznaków
- wybiera opakowania przyjazne środowisku
- odróżnia znaki i symbole znajdujące się na opakowaniach

III. Postawy:

Uczeń:

- przestrzega zasad właściwego wyboru opakowań przyjaznych środowisku,
- współpracuje z innymi członkami grupy.
- poczuwa się do odpowiedzialności za stan środowiska naturalnego,
- jest świadomym konsumentem,
- uświadamia sobie, że nie wszystkie produkty są przyjazne środowisku.

Metody: pogadanka, obserwacja, pokaz, ćwiczenia praktyczne.

Forma: praca zespołowa

Środki dydaktyczne: karty pracy, ołówki, prezentacja PowerPoint, zestaw różnych znaków, zestaw opakowań z różnymi znakami,

Przebieg:

I Faza wstępna

Przygotowanie do zajęć:

Przed zajęciami zapoznujemy uczniów z celem zajęć oraz ich organizacją. Przedstawiamy harmonogram zajęć i wyjaśniamy jakie powinno być zachowanie uczniów podczas zajęć warsztatowych. Dokonujemy podziału klasy na 3-4 osobowe zespoły.

Zajęcia wymagają wcześniejszego przygotowania, tzn. zebrania sporej ilości opakowań z różnymi symbolami i znakami.

II Faza realizacyjna

1. Zajęcia teoretyczne

1. Rozmowa z uczniami na temat zakupów i wyboru opakowań produktów oraz na temat symboli
2. Wyświetlenie prezentacji multimedialnej na temat ekoznaków i symboli certyfikowanych.

2. Zajęcia warsztatowe

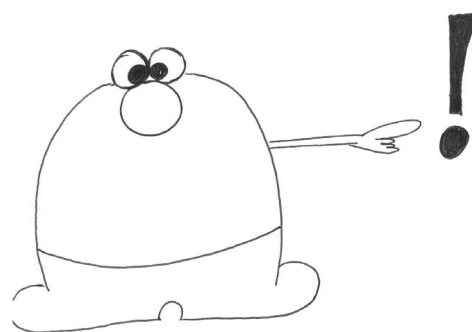
1. Podziel grupę na 3–4 osobowe zespoły. Poinformuj uczniów, że będą pracować w zespołach, w których każdy członek zespołu pracuje na równych prawach, a wszyscy powinni wzajemnie dzielić wiedzą i spostrzeżeniami oraz pomagać sobie. Każdy zespół otrzymuje kartę pracy, 4 produkty z ekoznakami załącznik z wyjaśnieniem czego każdy ekoznak dotyczy.
2. Uczniowie odnajdą wszystkie znaki na opakowaniach i przerysowują ich na kartkę, a następnie odnajdują ich opisy w załączniku oraz zapisują przy znaku czego dany znak dotyczy.
3. Po zakończeniu zadania poszczególne grupy prezentują swoje prace (zaprezentowanie znaków, które znalazły się na ich opakowaniach.) Rysunki wywieszamy w widocznym miejscu.
4. W przypadku, gdy nie wszystkie znaki zostaną rozpoznane, poproś uczniów, aby odnaleźli ich znaczenia w Internecie jako pracę domową.

Informacja dla nauczyciela

Istotą zajęć jest przedstawienie uczniom wzorców konsumpcji i wyborów z tym związanych. Wszystkie produkty, które spotykamy na co dzień w sklepach zawierają informację, w jaki sposób zostały wyprodukowane, z jakich surowców i czy są przyjazne środowisku naturalnemu. Te informacje dają nam zamieszczone na produktach tzw. Ekoznaki. Celem zajęć jest zapoznanie uczniów z podstawowymi ekoznakami i dzięki temu w przyszłości dokonywanie przez nich świadomych wyborów konsumenckich.

Zwiększenie świadomości dzieci w zakresie wpływu ich indywidualnych decyzji zakupowych na stan środowiska pozwala mieć nadzieję, że w przyszłości konsumpcja będzie odbywała się świadomie z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. Ważnym celem jest również uwrażliwienie dzieci na proces kreowania konsumpcji przez media i reklamy. Ważnym elementem jest wyrobienie wśród uczniów krytycznego stosunku do reklamy, co w przyszłości zaowocuje zmianą ich postaw konsumenckich.

Poniżej w załączniku do zajęć znajdują Państwo listę najczęściej spotykanych ekoznaków znajdujących się na opakowaniach produktów.

Pojemnik na szkło - BIAŁY lub ZIELONY

Butelki szklane, odpowiednio bezbarwne i kolorowe, słoiki, szklane opakowania po kosmetykach (flakony).

NIE wolno wyrzucać szkła okiennego i zbrojonego; porcelany; szkła żaroodpornego; talerzy, misek i innych elementów zastawy stołowej; zniczy; reflektorów; lamp, świetlówek, żarówek i kinoskopów (bo to elektrośmieci).

Pojemnik na tworzywa sztuczne (plastiki) - ŻÓŁTY.

Do tak oznaczonych pojemników WRZUCAMY : plastikowe opakowania oznaczone symbolami PET, HDPE, MHPE, LDPE, PEHD, PE, PP, PS, PVC/PCW: butelki PET po napojach; opakowania po chemii gospodarczej i płynach do mycia; plastikowe zakrętki, torebki, worki, reklamówki; plastikowe koszycki po owocach; kartoniki po mleku i napojach.

Pojemnik na makulaturę - NIEBIESKI.

Do tak oznaczonych pojemników WRZUCAMY jedynie:

- gazety i czasopisma, katalogi, prospekty i ulotki (najlepiej BEZ zszywek);
- papier szkolny i biurowy, książki w miękkich okładkach;
- torebki papierowe; karton, papier pakowy, pudełka.

Pojemnik na metale - CZERWONY.

Do tak oznaczonego pojemnika wrzucamy wszelkie PUSZKI

Pojemnik na frakcję mokrą - BRAZOWY.

Wrzucamy do nich wszelkie odpady biodegradowalne - resztki z kuchni (obierki), skoszona trawę, gałązki, trociny, liście;

Takie oznakowanie zastosowane przez producenta oznacza, że opakowanie nadaje się do recyklingu.

To jest polski wzór oznaczenia przydatności opakowania do wielokrotnego użytku.

Polski wzór oznaczenia przydatności opakowania do recyklingu

Ten znak mówi, że opakowanie jest biodegradowalne

Symbol „e” oznacza, że producent skorzystał z uznaniowego standardowego systemu kontroli wagi lub objętości na etapie produkcyjnym

Czytaj instrukcje! Ten znak jest stosowany wtedy, gdy trzeba wyraźnie poinformować nabywcę produktu o jego właściwościach i cechach

Nie testowane na zwierzętach

Znak informujący o tym, aby puste opakowania wyrzucić do odpowiedniego pojemnika

Znak Margerytka występuje na produktach, które nieznacznie wpływają na jakość środowiska, stosowany w krajach UE.

Nadaje się do recyklingu - umieszczany jest na produktach które mogą być powtórnie wykorzystane czyli poddane recyklingowi

Kontakt z żywnością

Temat: Odpady opakowaniowe i cykl życia produktu

Poziom nauczania: szkoła podstawowa

Czas trwania: ok. 1 godz.

Cel ogólny:

- poszerzenie wiedzy z zakresu odpadów opakowaniowych.

Cele operacyjne:

I. Wiadomości

A. Zapamiętanie wiadomości

Uczeń:

- wyjaśnia pojęcia: odpad, opakowanie,
- zna pojęcie cyklu życia produktu

B. Zrozumienie wiadomości

Uczeń:

- opisuje jak wyglądają ekologiczne zakupy,
- omawia typy odpadów opakowaniowych,
- opisuje przykłady działań recyklingowych, które pozytywnie wpływają na rzecz ochrony środowiska przyrodniczego,
- potrafi powiedzieć z jakiego materiału wykonane jest opakowanie.

II. Umiejętności

C. Stosowanie wiadomości w sytuacjach typowych

Uczeń:

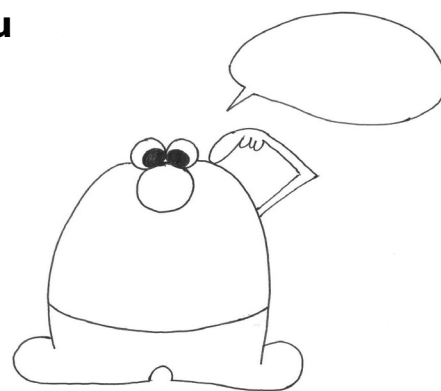
- stosuje pozytywne nawyki podczas robienia zakupów,
- charakteryzuje wybrane opakowania,
- wybiera opakowania przyjazne środowisku

III. Postawy:

Uczeń:

- przestrzega zasad właściwego wyboru opakowań przyjaznych środowisku,
- współpracuje z innymi członkami grupy.
- poczuwa się do odpowiedzialności za stan środowiska naturalnego,
- jest świadomym konsumentem,
- uświadamia sobie, że nie wszystkie produkty są przyjazne środowisku.

Metody: pogadanka, obserwacja, pokaz, ćwiczenia praktyczne.

Forma: praca zespołowa

Środki dydaktyczne: karty pracy, ołówki, prezentacja PowerPoint, zestaw różnych znaków, zestaw opakowań z różnymi znakami,

Przebieg:

I Faza wstępna

Przygotowanie do zajęć.

- zaciekawienie uczniów tematem
- burza mózgów

II Faza realizacyjna

1. Zajęcia teoretyczne

1. Rozmowa z uczniami na temat produktów, ich historii powstawania.
2. Wyświetlenie prezentacji multimedialnej na temat cyklu życia produktów.

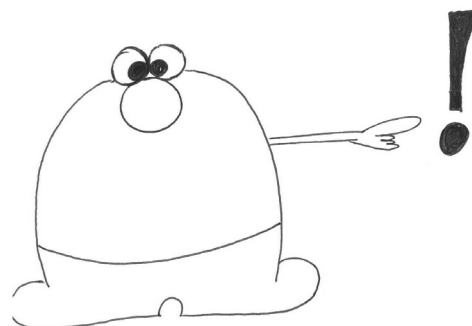
2. Zajęcia warsztatowe

Nauczycieli dziel klasy na czteroosobowe zespoły, które pracują w grupach wykorzystując karty pracy.

Informacja dla nauczyciela

Przedmiotem zajęć jest problem rozwijającej konsumpcji i negatywnego wpływu tego zjawiska na życie ludzi. Przykładem do dyskusji będzie zastanowienie się nad odpadami powstającymi w naszych domach podczas codziennych czynności, szczególnie zwracając uwagę na odpady opakowaniowe, które stanowią duży procent odpadów trafiających na składowiska. Ważnym elementem jest wyselekcjonowanie z tej grupy odpadów, które mogłyby być wykorzystane powtórnie bądź wyeliminowane.

Wyroby wywierają różny wpływ na środowisko w trakcie produkcji, użytkowania i utylizacji. Aby produkt miał oznakowanie ekologiczne prowadzi się badania dotyczące jego wpływu na środowisko w całym okresie użytkowania. Dla różnych produktów, największe oddziaływanie na środowisko zachodzi w różnych etapach ich cyklu życia. Cykl życia produktu zaczyna się od pozyskania surowców do jego produkcji, procesu produkcyjnego, użytkowania i końcowej utylizacji po jego zużyciu. Dla przykładu produkty z bawełny mają największy wpływ na środowisko w trakcie produkcji, z uwagi na procesy barwienia, nadruku, wybielania i wykańczania. Zmniejszenie negatywnego wpływu na środowisko koszulki bawełnianej to zmniejszenie szkodliwości tych procesów. Urządzenia AGD charakteryzują się tym, że największe ich oddziaływanie na środowisko zachodzi podczas użytkowania ze względu na zużycie wody, energii, chemikaliów. Dlatego jeśli mówimy o efektywności w odniesieniu do tych produktów, musimy zmniejszyć zużycie wody, energii itp. Na całościowy cykl życia produktu składają się: składniki użyte do produkcji, proces produkcyjny, opakowanie dystrybucja produktu, dalej jego użytkowanie i końcowym elementem jest utylizacja. W czasie cyklu życia produktów na każdym etapie zużywana jest energia, wytwarzany jest dwutlenek węgla i powstają odpady.

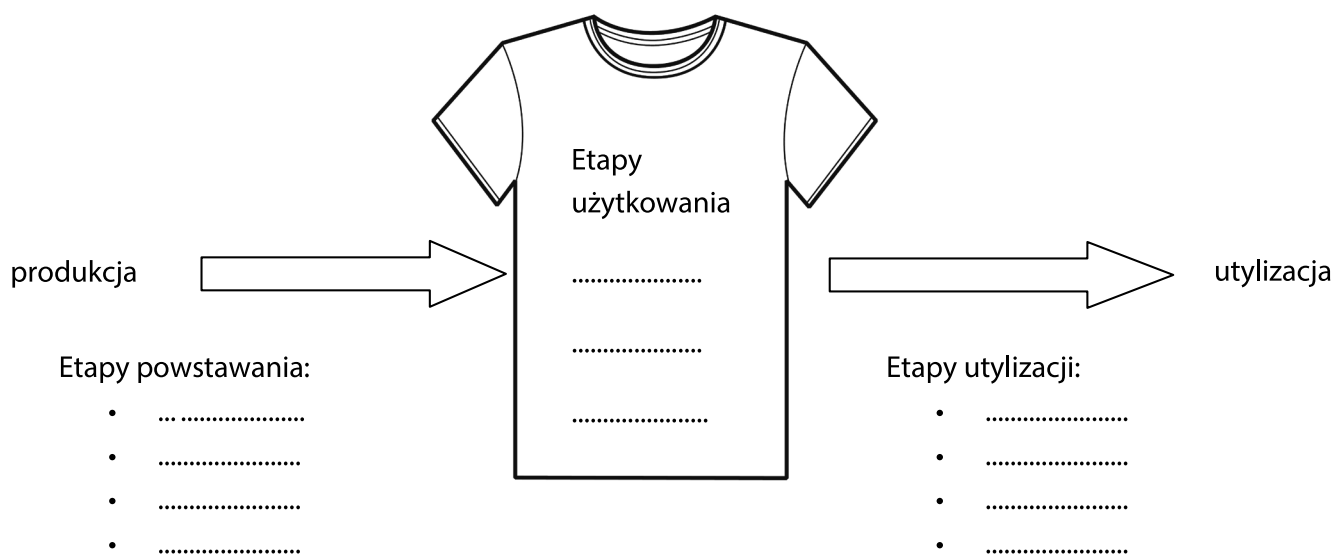

„Ocena cyklu życia produktu sposobem na zmniejszenie wpływu na środowisko”

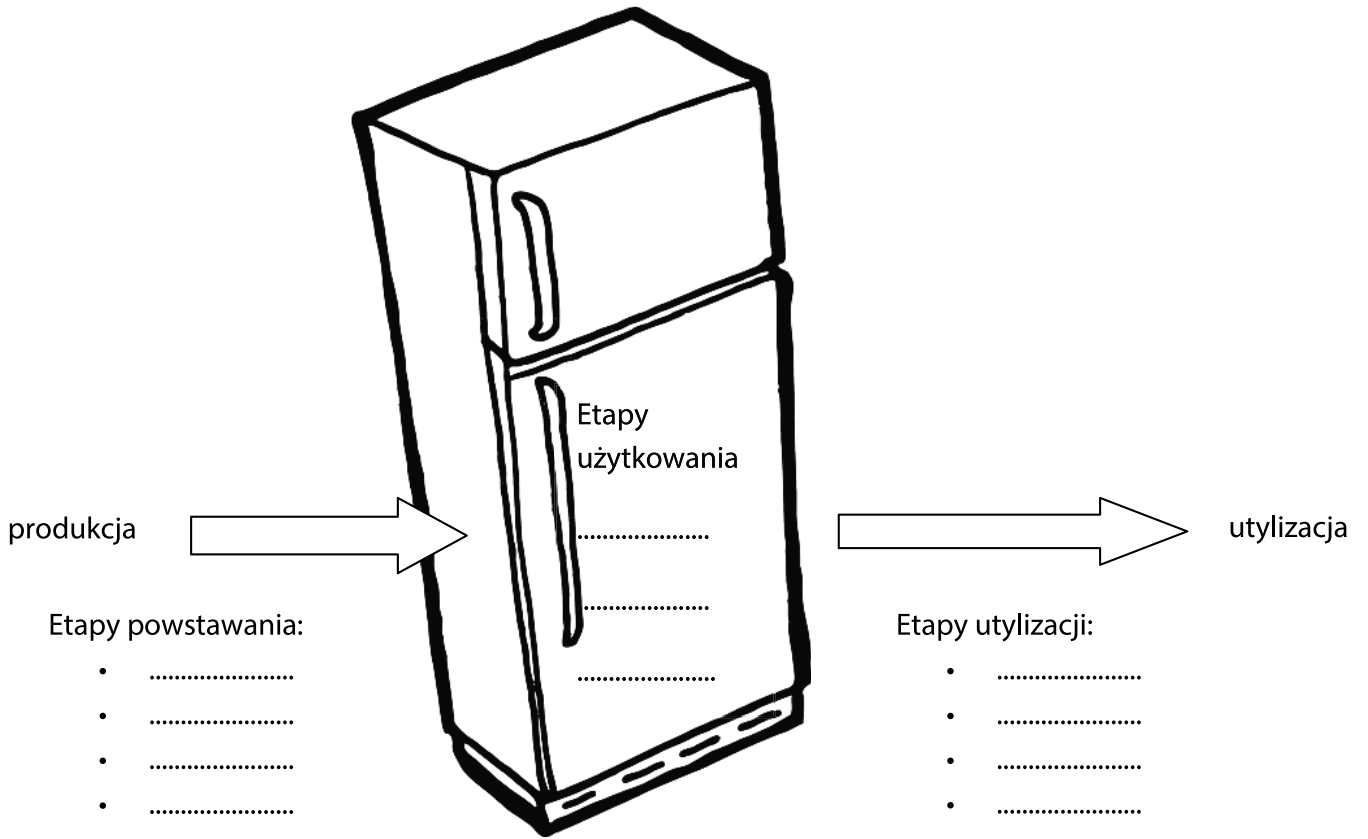
Na załączonej rycinie zaznacz kategorie wpływu produktu na środowisko i miejsce w danym procesie. Rozpatrujemy trzy przykłady produktów: koszulkę bawełnianą, lodówkę oraz laptop.

Przeanalizuj i uzupełnij poszczególne etapy cyklu, zaznacz miejsca gdzie występuje największy wpływ produktu na środowisko

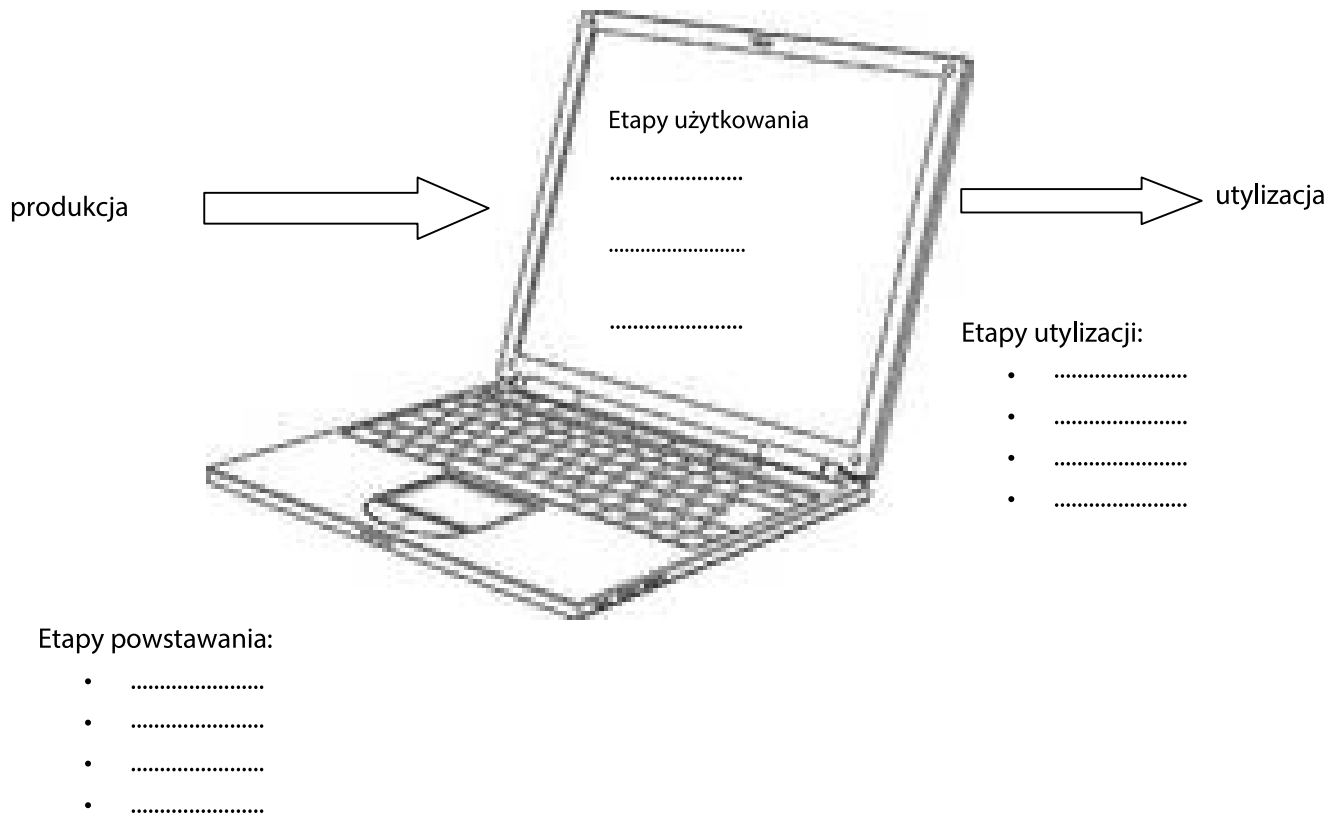
Cykl życia koszulki bawełnianej

Cykl życia koszulki lodówki

Cykl życia laptopa

„Poznaj swoje śmieci”

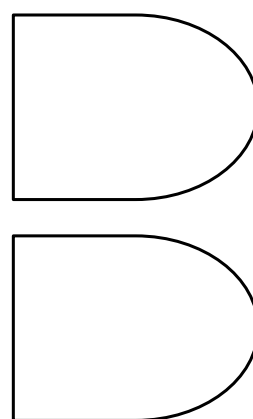
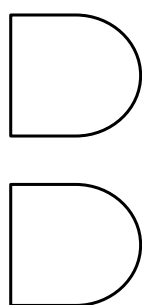
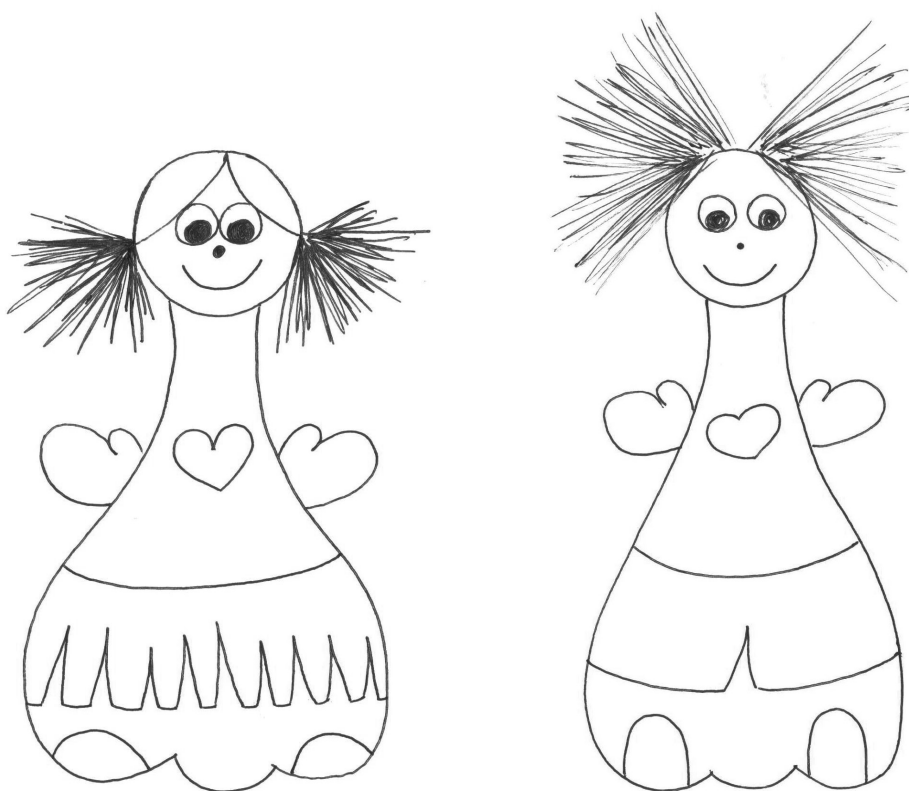
Na planie mieszkania zaznacz powstające w danym pomieszczeniu odpady, zastanów się gdzie najczęściej ich wytwarzasz. Które z nich możesz użyć ponownie, które możesz oddać do recyklingu, a które na składowisko.

Ekoludki

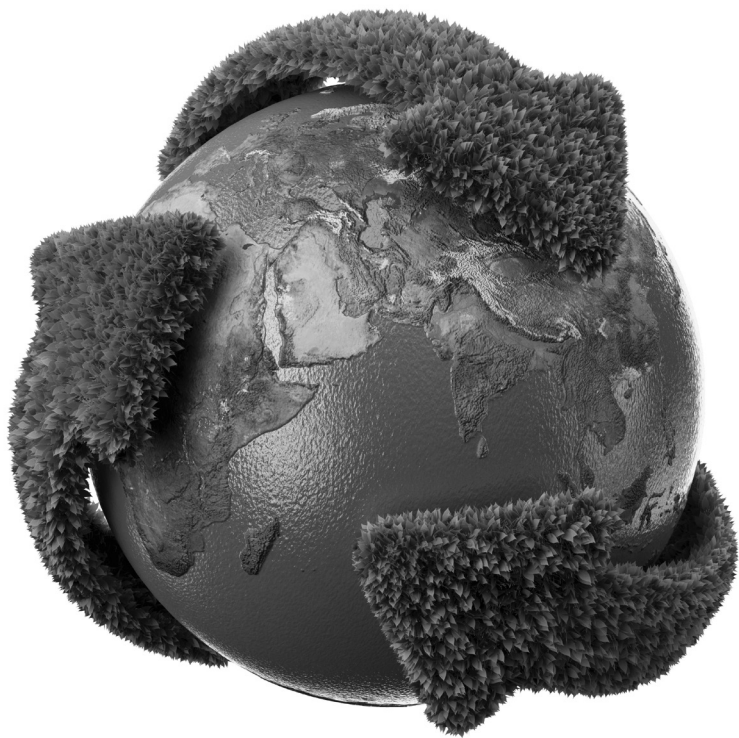
Potrzebne materiały: nożyczki, stara butelka PET, taśma klejąca, taśma dwustronna, wełna, bibuła, makulatura, elementy wycięte z szablonów.

1. Przycinamy butelkę PET na pół (wycinamy środkowy pas, w ten sposób aby butelka się złożyła), składamy, skleamy za pomocą taśmy klejącej.
2. Odkręcamy nakrętkę i wypełniamy brzusek Ekoludka podartą na drobne kawałki makulaturą, zakręcamy butelkę.
3. Z szablonów wycinamy nóżki, buzię oraz rączki Ekoludka, za pomocą taśmy dwustronnej przyklejamy w odpowiednich miejscach.
4. Z pociętej wełny robimy czuprynę Ekoludka i mocujemy na nakrętce za pomocą taśmy dwustronnej.
5. Z bibuły wycinamy sukienkę lub spodenki Ekoludka i za pomocą taśmy dwustronnej przyklejamy wokół butelki.

Notatki

A series of horizontal dotted lines for writing notes.

ISBN: 978-83-88541-23-4